

Szóllósi-Kovács Péter

Álmatlanság

1.

Valerius atya elgondolkodva simította végig az asztalra fektetett Malleus Maleficarum borítóját. *Ez hát a Boszorkányok pörölye!* – gondolta áhítattal. Institoris és Jacobus atyák alig néhány hónapja pápai jóváhagyást nyert könyvét ma reggel vette át a Szentatya futárától. A két dominikánus szerzetes művét egyenesen Coellen egyeteméről küldték. Valerius e kézikönyv segítségével remélte a néhány emelettel lejjebb raboskodó eretnek asszony eltévedt lelkét visszavezetni a helyes ösvényre.

A ferencesek coelleni rendházába két hónapja érkezett jelentések istentagadásról, istenkáromlásról számoltak be Valerius atyának. Az északi Nordum nevű halászfalucska szemtanúi szerint egy özvegyasszony éjjelente rendszeresen kiosont a házból, amelyben gyermekével, valamint néhai hites urának anyjával élt, és egészen hajnalig nem is tért oda vissza. Egyes tanúk váltig bizonygatták, hogy ez a Katharina nevű asszony néha furcsa révületbe esik, és ilyenkor arról zagyvál, hogy Isten és minden szentjei eltörpülnek a rövidesen felébredő hatalmasság mellett. Másszor soha nem hallott istentelen nyelven habog, vagy mindenről meglepedkezve sokáig bámulja a tajtékozó tengert. Aztán itt volt még a település szerzeteseinek halála, akik önkezükkel vetettek véget az életüknek.

Valerius asztalhoz ült, közelebb húzta magához a Malleus Maleficarumot, majd az asztal sarkán meggyújtott egy gyertyát, hogy a cellába lopakodó késő délutáni árnyakat elűzze.

Mi más történhetett ezzel a mindedig buzgó keresztény asszonnyal, ha nem az Ördög kísértette meg? – merengett a ferences inkvizítor. *A tanúvallomások szerint a korán megözvegyült asszonyka idáig Istennek tetsző életet élt, egyetlen fiúgyermekét is a tanok kívánalma szerint nevelte. Tisztelte elhunyt férje anyját, idegen férfiak társaságát nem kereste. Vagy talán mégis? Esetleg elcsábította a szerzeteseket és azért vetettek véget az életüknek, mert nem bíztak Isten bocsánatában?*

Valerius atya felütötte a könyvet, aztán találmra belelapozott.

Minden boszorkányság a test vágyaiból ered – olvasta –, *amely a nőben határtalan.*

Az inkvizítor felemelte tekintetét a lapokról, és elgondolkodva bámult a cella kőfalába vágott csöppnyi ablakon át a lustán hullámzó tengerre. A fodros hullámtaréjok egyszer játékosan gördültek keresztül egymáson, másszor dühösen, fehér tajtékot fröcskölve csapódtak a szikláknak. *Szeszélyes, mint egy asszony. A fehérszemélyekkel valóban mindig több a gond* – töprengett. *Mily' könnyen esnek a Gonosz csábításának áldozatul, s utána mily' megátalkodottan tagadják bűneiket, és testükön a Sátán csókjaival megjelölt helyeket is makacsul titkolják. Ez az istenfélő, erényes életet élő asszony is, im', hová jutott? Makulátlan, csodás ifjú teste, melyet a gyermekszülés, a korai gyász, és a mindennapi robot sem csúfított el, és melyhez foghatót a firenzei Verocchio mester keze sem formázhatott, immár egy hete meggyötörten függ a félig kész rendház pincéjében sebbel-lobbal összetákolts csigákon.*

Az atya erővel szakította el pillantását a nyugtalanul hánykolódó végeláthatatlan víztömegről, és figyelmét újból a dominikánusok könyvére fordította.

A kézikönyv tulajdonképpen három részből nagyobb szükségét látta most annak az útmutatásnak, amely az igaz keresztényekre veszedelmes fehérnép tortúrálásához kellett. Az

asszony egyáltalán nem volt hajlandó vallomást tenni, mit több, bár sikolyai és vergődése a fájdalomról tanúskodott, fogcsikorgatva túrta a megpróbáltatásokat. Persze mindeddig csak a csigára felvonatás, és a nyújtópad, valamint a hüvelykzorító bevonásával lett kényszerítve a vallomástételre.

Most valami másnak kell következnie! – Valerius elhatározta, olyan eszközökhöz fog folyamodni, amelyek bevetésével eddigi működése során csak sikereket ért el még a legmegveszekedettebb istenkáromló eretnek vallatása során is. Hasonlóan néhai itáliai rendtársa, Giovanni de Capestrano pályájához, Valerius is az Anyaszentegyház védelmére, az eretnek tanok kiirtására tette fel az életét. Áhította azt az elismerést, amit Giovanni atya kapott meg már életében áldozatos és állhatatos munkájáért cserébe. A nagyhírű főinkvizítor tevékenysége során soha nem tántorodott el, híven teljesítette a reá bízott feladatokat.

Valerius sem akart elbukni.

Összecsukta a könyvet, miután úgy érezte, eleget tudott meg ahhoz, hogy folytassa az asszony vallatását. Felállt, kinyújtóztatta elgémberedett tagjait, és közelebb lépett az ablakhoz.

Odakünn már majdnem besötétedett, és Valeriusnak oly idegen és visszataszító lett e táj. A tenger szurokszínű hullámai itt-ott visszaverték a parti halászfalucska fényeit, és a fekete égen pislákoló néhány csillag ragyogását. Hűvös, só- és halszagú őszi szél kerekedett, amely Valeriushoz sodorta a nagy víz morajlását, a halászó sirályok vijjogását és a parti fogadóban gajdolók rikkantásait, a szurokfáklyák füstjének bűzét, sült hús és hagyma illatát. Befogta az orrát és elhátrált az ablaktól. A hangoknak és a szagoknak ez a fojtó áradata utálattal töltötte el.

2.

Talán az időjárás miatt történt, talán más miatt, hogy már abban a percben megundorodott e helytől, amikor beporoszkált a településre. Egy jogtudományokban jártas férfiú, a kvalifikátor és három pribék társaságában érkezett ide. Átfagyva, éhesen és fáradtan lovagoltak be a Nordum nevű apró településre. Annyi bizonyos, hogy a falu döglött haltól búzló piacterén összegyűlt emberek mogorva pillantásai sem rontottak már a helyzeten, hiszen a súlyos esőfelhők, amelyek hasa a nyugtalan tenger hullámaint súrolták, megérkezésükkel kezdtek hullatni a hideg cseppeket. Mire keresztülügettek a házak között, hogy felkaptassanak a parti szirtre épülő renházhoz, már bőrig áztak.

A félkész épület sötét tömege alatt álltak, várva, hogy valaki kaput nyisson, amikor a renház csonka tornyán sápadt alak jelent meg. A ferencesek jellegzetes barna csuháját viselte. Fügén felkapaszkodott a tenger fölé nyúló torony peremére, és széttárt karokkal valami istentelen nyelven kajabált, mielőtt a mélybe vetette magát. Valeriusék sietve ugrottak le a nyeregből, hogy segítséget nyújthassanak a szerzetesnek, ha esetleg életben van még, de a több ölnyi mélységben szilánkokra zúzott testet a tenger már mohón lenyalta a parti sziklákról.

Azon a baljós napon vette tehát birtokba Valerius és négy kísérője a kihalt ferences renházat. Az inkvizítor átvizsgáltatta az épületet, de a pincében fogva tartott Katharinán kívül senkit nem találtak ott.

Ez újabb kellemetlen érzéseket keltett Valeriusban, hiszen az írások szerint a renház – gvárdiánján kívül – három ferences szerzetesnek és egy novíciusnak adott menedéket. Vajon hová tűnt a kolostor személyzete? A kvalifikátorral úgy döntöttek, hogy erre a kérdésre a következő napon igyekeznek a faluban választ találni.

Másnap kora délelőtt a három pribék összeterelte a falucska lakóit a piactérre, Valerius pedig felszólította az embereket, hogy tegyenek a tanúk vallomást ama Katharina Scheiber ellen, aki a rendházban várja a nyomozás lefolytatását. A pórnép komoran, szemlesütve állt a szemerkélő esőben, és csak hárman járultak Valerius, és a jogtudós kvalifikátor elé, hogy beszámoljanak az eretnek nőszeméllyel kapcsolatos tapasztalataikról. Hármójuk közül az egyik a vádlott anyósa volt, aki érdemben nem tudott hozzátenni azokhoz a dolgokhoz semmit, amit a ferences inkvizítor és társai már amúgy is ismertek. Az idős asszony kezét tördelve Katharina ártatlanságáról, és a további tanúk tévedéséről igyekezett biztosítani az eset kivizsgálóit.

– Összezavarodott szegény feje – siránkozta Valerius lába elé omolva –, ami nem csuda, atyám, hiszen nincs száz napja, hogy elvette tőle emberét a tenger. A csöpp gyermeket is egymagának kell fölnevelnie. Hisz' hát én is hallottam azt a lányt zavarodottan beszélni, de hát tudja, atyám, hogy van ez, ahol ily' nagy a gyász... Nem istentelenségeket hadovált az. Rosszul értették a beszédjét az én menyemnek. Nem eretnek az, higgye el, atyám!

A második szemtanú, egy élete derekán járó halász ember már sokkal elfogulatlanabb beszámolója megerősítette Valerius abban a hitében, hogy a fehérszemély nem olyan ártatlan, mint aminőnek az anyósa lefestette.

– Atyám – mondta a halász –, a halászok között én vonom be utolsóként a hálómat, amikor a nap lenyugszik. Több este is láttam Katharinát a kolostor melletti sziklacsúcson.

A harmadik szemtanú azt állította, hogy egyszer-kétszer, amikor a fogadóból éjjelente hazafelé tartott, látta Katharinát, amint a rendház melletti sziklacsúcs felé igyekezett.

Így hát, miután Katharina ügyében okosabbak nem lettek, Valerius feltette a népnek a kényes kérdést, hogy mit tudnak az elnéptelenedett rendházzal. Néhányan összepusmogtak, néhányan kíváncsian felvetették fejüket, és körbetekintgettek, válasszal senki sem szolgált, mindenki csak zavartan vonogatta a vállát.

Az eső időközben rákezdett, és a tenger felől hideg, nyúlós ködfüggöny telepedett a házak közé, a piactérre. Valerius intett a pribékeknek, hogy mára befejezték, hazaengedhetik a népet. Átfázva, nyirkos ruhában érkeztek aznap vissza a kolostorba.

3.

Mindezeknek már négy napja – emlékezett vissza keserűen Valerius – *és nem jutottam egyről a kettőre sem az eretnek Katharina Scheiber, sem az elnéptelenedett kolostor ügyében.* Most először kezdte azt érezni, hogy bármennyire csavaros is az észjárása, alaposan megdolgoztatja a Gonosz, amíg ő a dolgok végére jár. Mert annyi bizonyos, hogy a kiürült kolostor kérdése és az eretnek asszony ügye egymással összefüggenek.

Első lépésként beismerő vallomást kell kicsikarnia az eretnekből. Ismerje csak be, hogy szövetséget kötött az Ördöggel! Ehhez meg kell találnia a fehérszemély testén a helyet, ahol az Ördög jelet tett reá.

Gyerünk, Valerius! – biztatta magát. – *Keresd meg a stigma diabolicát még ma éjjel!* Bár szeme égett, és a főfájás is elkezdte kínozni, hiszen már harmadik éjjel telt el úgy, hogy szemhunyaszt sem aludt, mégis elhatározta magát.

Vetett egy pillantást a Malleus Maleficarumra, majd elfújta a gyertyát, és kilépett a sötét cellából.

4.

A nő felsikoltott, amikor a félmeztelenre vetkezett markos pribék a spanyolcsizma deszkái közé a harmadik éket kezdte beleütni.

Valerius figyelte a pucér asszony kínlődését. *Talán most bevallja* – reménykedett. Pillantása végigsiklott a csodás testen, amelynek szépségét, tökéletességét a véraláfutások sötét foltja is alig törte meg. A tűztartó edényben lobogó lángok, és a fáklyák fénye különös árnyakat táncoltattak a makulátlan bőrön.

Újabb ütés a faékre, amely ezúttal a helyére került, és újabb sikoly visszhangzott a félhomályos kínzókamra nyirkos falai között.

Gyönyörű asszony – gondolta az inkvizítor – *nem csoda, hogy az Ördög szemet vetett reá.* A ferences szerzetes és Katharina pillantása találkozott. *Milyen mélytűzű, igéző tekintet* – ámult el Valerius, majd azonnal elhessegette a közel bűnös gondolatot. Megharagudott magára, amiért máris enged az eretnek csábításának. Bosszúsan pattant fel ültéből és közel hajolt a meggyötört archoz.

– Áruld el, leányom – súgta neki –, mit cselekedtél a ferences testvérekkel? Áruld el, hol jelölt meg a Gonosz, amikor megkötöttétek tisztátalan szövetségeket! Vallj színt, és megmenekülsz az örök kárhozattól! Vagy elárulod tenmagad, vagy megkeresem én!

– Atyám! – Az asszony már rekedt volt a hiábaló sikoltozástól és üvöltözéstől. – Nem történt semmi ilyesmi, kérlek, hinned kell nekem!

– Szóval a tanúvallomások, amelyek ellened szólnak, azok hamisak lennének? – Valerius rosszalóan megcsóválta a fejét. – Ó, nem hinném!

– Nem tudom, mi történt velem, atyám! – zokogott Katharina. – Talán csak eszméletemet veszítettem, talán csak beteg és strapált vagyok, összezavarodott a fejem, hiszen szegény uram nélkül kell élnem. Atyám, meggyónom a bűnömet, csak engedj el, kérlek, hadd neveljem tovább kicsiny gyermekemet!

– Attól tartok, a gyónás már nem elég, leányom! Valld be, hogy parázna dolgokat cselekedtél az Ördöggel, és a ferences testvérekkel, és megszabadulsz minden gyötrelemtől!

– Nem követtem el semmit, hogy pusztulnál meg! – üvöltötte az asszony, és az inkvizítor felé köpött.

Valerius a pribékre pillantott, aki kérdő tekintettel nézett reá, kezében a kalapáccsal és az újabb ékkel.

– Atyám...? – A legény zavarodottan várt újabb megerősítésre. – Izé..., atyám, négyet asszonyoknál már nem szoktunk...

– Csak rajta, fiam! – intett Valerius. – Láthatod, milyen megátalkodott teremtés. A Sátán által megtévesztett lelke még ellenáll, de nem sokáig, erről biztosíthatlak, fiam.

A pribék remegő kézzel illesztette a negyedik faéket a spanyolcsizma szára, és az asszony valaha karcsú lábszára közé, majd lesújtott az ékre.

Újabb koppanás, csontropogás, velőtrázó sikoly hangzott fel a szűk kamrában, amely néhány szívdobbanásnyi idő után elhalt. A megkínzott asszony feje ájultan bukott a mellére. Egykor ragyogón bodorodó, derékig érő hajzuhataga most csapzottan, fénytelenül borult az orcájába.

Valerius kelletlenül felmordult, és intett a hóhérlegénynek, hogy locsolja fel, és tegye újra csigára az asszonyt.

A magához térő fehérnép újfent könyörögni kezdett az inkvizítornak, de mindhiába.

A szerzetes türelmetlen és dühös volt.

– Tút! – rendelkezett.

A verejtékező hóhérlegény remegő kézzel nyújtotta oda a felizzított végű szerszámot.

Valerius hosszú órákon keresztül böködte az asszony testét, remélve, hogy rábukkan a stigma diabolicára, ezzel is bizonyítva a fehérszemély bűnösségét. Az Ördög csókjának helyét azonban nem sikerült meglelnie.

Mikor az asszony újból elájult, a szerzetes dühösen borította fel a tűztartó serpenyőt. Melege volt, undor tört rá a füst, az égett hús, a veríték, a maga alá piszkított nő bűzétől, és ekkor jutott eszébe, hogy már hosszú ideje nem ivott és nem is evett.

– Atyám – próbálkozott a fiatal hóhérlegény –, talán valóban ártatlan. A bűnösök ilyen vallatás után már megtörtek...

– Nem! Ez az asszony bűnös!

A szerzetes elgondolkodva sétált fel-alá a csigáról lógó ájult nő előtt; már harminc éve tagja a rendnek, s idestova tíz esztendeje vizsgálja az eretnekek ügyeit, de ilyen megátalkodott nőszeméllyel még nem akadt dolga. Felidézte a Malleus Maleficarum mondatait a módszerekről, amelyekkel vallomásra lehet bírni a legmegátalkodottabb eretneket is. *Talán, ha nem hagyják aludni... Igen, a tormentum insomnia biztosan megtöri az istentől eltántorodott fehérszemélyt!*

– Locsold fel, fiam! – fordult végül a pribék felé. – Ne hagyjátok elaludni! Aki mellett elalszik az istentelenje, azt megbüntetem!

Feltépte a cella korhadt ajtaját, és mint a fuldokló, aki az utolsó pillanatban bukkan a felszínre, nagyot kortyolt a sötét, doh- és füstszagú folyosó hűvös levegőjéből. Haragosan csapta be maga után az ajtót, majd a kimerültségtől remegő lábakkal indult fel a fáklyákkal megvilágított kanyargó lépcsőkön a szobája felé. Úgy gondolta, már késő éjszakába fordult az idő, pihennie kell.

5.

Szobájába lépvén meglepődött, mert a keskeny ablakon már hajnali világosság csordogált be, amely tócsába gyűlt a durva pokróccal letakart szerény priccs lábánál.

Imádkozott, aztán sóhajtva leereszkedett a fekhelyére. Kényelmesen elnyúlt, tarkója alá fonva kezét. Az ólmos fáradtság azonnal végigömlött a testén, és minden tagja sajgott, zsibbadt, bizsergett. Szeme égett, pillájára mintha mázsás súlyok nehezedtek volna. Próbált elaludni, de odakintről az ébredő falvacska zajai hallatszottak: kutyaugatás, kakaskukorékolás, szekérsörgés, halászok kurjongatása.

Valerius forgolódott egy darabig, de aztán dühösen felkelt és az ablakhoz lépett.

A felkelő nap narancsos fényei elűzték a ködöt a nyílt tenger felé. Hús szellő kerekedett, amely belekapott az éppen vitorlát bontó halászbárkák vásznaiba. Tucatnyi hajó futott ki az alant elterülő öbölből, és fehér szárnyakon röppentek a nyílt víz felé. A korai óra ellenére a házak között asszonyok sürgölődtek, gyermekek játszottak hangoskodva. A lenti fogadó kéményéből füst bodorodott az errefelé ebben az évszakban szokatlanul tiszta ég felé.

Valerius orrát sülő hal illata csapta meg, gyomra megkordult. Mióta nem is evett már? Hirtelen elhatározással ellépett az ablaktól. Az ajtóból fél térdre ereszkedvén keresztet vetett a falon lógó feszület előtt, majd kilépett a cellájából, hogy elinduljon csillapítani éhét a falvacska fogadójában.

6.

Valerius egyedül volt az egész fogadóban. A gyalumatlan asztalnál ült és elégedetten figyelte, a körülötte sürgölődő fogadóst. Először bor és sajt került az asztalra, majd frissen sült cipó és hal.

A szerzetes jóízűen falatozott, közben magához intette a fogadóst:

– Mi a neved, fiam?

– Marten Smik vagyok, atyám.

– Mondd csak! Mi történt a szerzetesekkel? – A kezében tartott cipódarabbal intett a rendház felé, miközben töltött magának egy korty bort a kupájába.

– Saját kezük által vetettek véget az életüknek, atyám. Leugrottak a tenger fölé magasodó falról a sziklákra.

– A gvárdián, a három testvér és a novícius is? – kérdezte Valerius. – Ugye nem egyszerre?

– Nem egyszerre, atyám, de fél esztendő sem telt el, és mindannyian elvesztek.

– Elvesztek... hm?! – Az inkvizítor harapott egy falat sajtot, majd kortyolt a kupájából. – Hogy érted azt, hogy *elvesztek*, fiam? Elvesztek az Ördög ellen vívott harcban?

– Hát... elvesztek. – A fogadós megvonta a vállát. – Meghaltak, atyám.

– Mondd csak, fiam! Te tudod, igaz-e, hogy mi folyik a faluban, a rendházban?

– Nem, atyám! – Smik rezzenéstelen tekintettel állta az inkvizítor szúrós pillantását. – Istenemre esküszöm, nem tudom!

– De szemed azért van, nemde bár? – Valerius lenyelte az utolsó falatot, és kitöltötte magának a maradék bort. – Egész nap figyelheted innét az embereket, hallod, amiről beszélgetnek, ha betérnek hozzád.

– Különös dolgokról suttognak a népek, atyám. – Smik közelebb hajolt az inkvizítorhoz és lehalkította a hangját. – Soha nem látott fények játszanak odakünn a vízen, éjjelente még a fellegeket is megvilágítják. Szegény Katharina sem az Ördöggel cimborál, atyám...

– Azt majd én eldöntöm! – csattant fel Valerius.

–... csak hallotta a halászokat sugdolózni erről-arról... a férjéről...

– Mi van a férjével?

– Aznap, mikor eltűnt, nyugodt volt a víz, de a hazatérő halászok azt mondták, Katharina embere azon a helyen veszett oda, ahol a fények szoktak feltűnni a tengeren.

– Eh! – legyintett Valerius. – Badarság!

– Bocsáss meg, atyám – szabadkozott Smik –, de nem én mondom ezeket, csak az emberektől hallottam ezt-azt.

– Jó, jó! – Valerius kegyesen legyintett, és kortyolt egyet a kupából. – Mit tudsz a rendházzal, a testvérekről?

– Nem sokat, atyám. Néha szóba elegyedtem valamelyik testvérral, de amióta az első elvesz... az első meghalt...

– Mikor halt meg az első?

– Nem is tudom, atyám... – gondolkodott Smik –, talán hat-nyolc hónapja lehetett. Vagy tán több is? Nem! Emlékszem már! Azután, hogy az a könyves ember elment a faluból.

– Miféle könyves ember?

– Amolyan tudósféle – vont vállat a fogadós. – Az öltözékéről ítélve kelet felől érkezetett. Itt foglalt nálam szobát. Előre kifizette hónapokra. Az érkezése után azonnal a rendházba sietett. Sok időt töltött ott. Volt egy nagy fekete könyve, amelyet a hóna alatt cipelt szegény feje. No, azt a könyvet mindig magával vitte, kivéve, amikor végleg elhagyta a falut.

Valerius érdeklődve hallgatta a fogadóst, aki beszélt a barna bőrű, szúrós fekete szemű, fekete szakállú férfiről. Ki lehetett ez a rejtélyes idegen, aki hónapokig látogatta a rendházban a testvéreket? Köze lehet esetleg a halálukhoz is?

– Ugye nem hallgatsz el előlem semmit, fiam? – kérdezte végül Valerius a fogadóst, miközben az asztalra koppantotta a kiürült boros kupát.

– Istenemre esküszöm, atyám, nem!

7.

Valerius kimerülten rogyott le a cellájában, miután lélekszakadva felkapaszkodott a fogadótól a rendházig. Percekig lázasan járt az agya a hallottak körül. *A fekete könyv!* Ösztöne azt súgta, hogy a könyvnek nagy szerepe van ebben a rejtélyes és szövevényes ügyben. *Meg kell találni a könyvet! Itt kell lennie valahol!*

Fáradt volt, de nem vesztegethette az idejét, így kisietett a cellájából és nekiállt módszeresen átkutatni a rendházat. A néhai szerzetesek lakrészében kezdte a keresgélést, de a puritánul berendezett cellák nem őriztek semmiféle kézzel fogható titkot. Ezután a kicsiny könyvtárba sietett, és megacélozott akaraterővel itt is nekiállt a fekete könyv keresésének. Egyenként szedte ki és pakolgatta vissza a poros fóliánsokat, könyveket a polcokról. Mindegyikbe belelapozott, a könyvek háta mögött titkos rekeszeket keresve tapogatta a kőfalat. Az est lopózva érkezett, egyre több árnyat ültetve az ódon könyvtár sarkaiba. Valerius már alig látott, de gyertyagyújtásra nem pazarolta az időt. Az ablakon becsorgó gyöngé fényben böngészte a köteteket. Fáradtságos munka volt minden egyes darabbal az ablak közelébe menni, és visszavinni a helyére, így hamarosan elveszítette a türelmét. Már nem tette vissza az átvizsgált könyveket, hanem eszelősen szórta azokat a padlóra, de mindhiába. Miután az utolsó kötet is port kavarva a padlóra került, Valerius zihálva rogyott le a fal tövébe.

Rosszul érezte magát, szeme előtt fekete karikák rajzoltak, szédült és hányingere lett. Alig látott a könyvespolcig, hunyorgott, megdörzsölte a szemét. Aztán rádöbbsent, hogy ismét esteledik, nincs a látásával semmi baj. Úgy döntött, aznapra befejezi a kutatást, és aludni tér. Feltápáskodott a padlóról, és kipillantott az ablakon.

A látványtól belészorult a lélegzet.

A napkorongot ekkor nyelte el végleg a horizont. Az eltűnő égitest fénye rőt színűre festette a tenger fölött elterülő hasas fellegek alját. A víz visszatükrözte a látványt egy széles sávban, amely a parttól a láthatár felé keskenyedett el. Valerius azonban nem ez döbbsentette meg; több mérföldnyire, kint a nyílt vízen sárga fények játszottak a felszín alatt. Mintha egymást kergették volna a tengerben a fénykorongok. Előre-hátra, balra-jobbra mozogtak, egyesek hol kihunytak, hol erősebben derengtek vagy erőteljes sugárban előtörve, mint egy valóságos fényoszlop érintették a felhők alját. Aztán a nap utolsó sugarait is elnyelte a hirtelen leszálló éj, és ekkor a tengerből kilövellő fények festették meg a habokat, és a fellegeket. Hosszú percekig táncoltak a különös fénypázmák a felhők között, ocsmány zöldes-sárgára színezve azokat, hogy visszaverjék a sugárzást, és földöntúli ragyogásba burkolják a környéket. Az odakintről beszűrődő természetellenesen tündöklő fénysugár elárasztotta a kicsiny könyvtárat is.

Valerius ekkor a rendház pincéjéből felharsanó tébolyult sikolyok zökkentették ki a bémultságából. Eddig elfehéredett ujjakkal szorította az ablakpárkányt, és dermedten figyelte a kinti jelenséget, most azonban elszakította tekintetét a látványtól, és indulni készült a pincébe. Ahogyan elfordult az ablaktól, szeme megakadt a kandallóban maradt, több napja leégett tűz hamvaiban megcsillanó papírdarabon.

A pincéből felhallatszó zűrzavar már el sem hatolt a tudatáig. Izgatottan kaparta ki a hamuból a maradványokat. Leporolta a maréknyi lapot, az asztalhoz ült velük, majd meggyújtott egy gyertyát, hogy annak fényénél megvizsgálhassa az égett maradványokat.

Alig néhány darab volt olvasható, a többit, kormos és égett lévén a földre vetette. Maga elé rendezte a darabokat, és böngészni kezdte a szöveget.

hogy nem vagyunk egyedül. Képtelen voltam elhinni, és istenkáromlással vádoltam meg azt az embert. Utasítottam, hogy hagyja el a rendházat, és a falut is, mert szerzetes testvéreim és a halásznép elméjét is összezavarja. Kilátásba helyeztem, hogy jelentem az esetet a Szentszék felé. Ő időt kért, hogy bebizonyíthassa igazát. Nem tudom, miért tettem eleget a kérésének, de hosszú hetek múltán szerzetes testvéreimhez hasonlóan már magam is kétségbe vontam a Szentírás tanításait. Nem csak a tudós arabus prédikációinak volt köszönhető hitünk megrendülése, hanem a jeleknek, amelyeket ő előre

Valerius remegő kézzel tolta félre az elolvasott szöveget, majd a következő darabért nyúlt. Szíve a torkában dobogott, szörnyű balsejtelem uralkodott el rajta.

A következő megpörkölődött szelű csonka lapon ez állt:

azt állította, hogy egy ősi isten alszik a tenger mélyén, aki hatalmas égi szekéren érkezett a csillagokból. Oly rég lepusztult civilizációk fölött uralkodott, amelyek az idők hajnalán... ha a csillagok állása megfelelő, papjai felébresztik őt, hogy újra... a földön. Az arabus megmutatta a fekete könyvet, amelyben homályos utalások vannak

Valerius újabb maradványt vett maga elé.

megjelentek a fények a tengeren, mint azt az arabus előre megmondta... a novícius elméje megbomlott. Ő volt az első, aki önkezével vetett véget az életének, mintsem hogy részt vegyen holmi istenkáromlásban. Ekkor égettem el a fekete könyvet

A következő kormos papírdarabon ezt olvasta:

mikor ördög üzni hívtak ahhoz az ifjú özvegyhez. Tiszta fejjel elmondta, hogy kiválasztott ő, minden titkok tudója... értelmet nyert számomra az ősi monolit titka

Valerius a könyvtárba toppanó pribék zavarta meg.

– Atyám – hadarta a fickó –, jöjjön azonnal! Az asszonnyal valami történt.

8.

Valerius – nyomában a pribékkal – berontott a pincéből átalakított kínzókamrába. A másik két katona elösvont kardokkal rémülten állt a csigára felhúzott fehérszemélytől kissé távolabb. Katharina sikoltozott, tombolt, csigákra felhúzott teste eszeveszetten rángatózott, már a szerkezet egyik, falba rögzített kapcsa is kiszakadt.

– Leszedni! – parancsolta Valerius. – Kötözzétek a nyújtópadra!

A három pribék együttes erővel leoldotta a csigáról a rúgkapáló nőt, és nem kis erőfeszítések árán a kínpadra kötözték. Katharina még így is vonaglott, igyekezett szabadulni, de a kötelek szorosan tartották. A valaha csodaszép asszony most csapzott hajjal, véresen, habzó szájjal hörgött és pihegett a gyalultatlan deszkákon.

– Jézus Krisztusra! – szólalt meg az inkvizítor. – Nem csak szöveget kértél tőlem, hanem téged meg is szállt az Ördög, gyermekem.

Katharina összeszorította a száját, és elfordította a fejét.

Valerius dühösen ragadta meg a nő állát, és erővel fordította maga felé: – Isten szent nevére...

– Isten?! – ordított fel Katharina. – Miféle isten lehet a tiéd?! Nem mutatja orcáját feléd, soha nem láttad őt! Az én istenem hamarosan meg fogja magát mutatni.

– Hallgass!

– Láttad a fényeket, igaz? – Katharina felkacagott. – Hát persze, hogy láttad!

Valerius megdöbbsent. Honnét tudhatja ez az eretnek, hogy tanúja volt a fények játéknak?

– Boszorkány vagy! – mutatott a nőre. – Valld be!

– Reszkess, pondró! Hamarosan felkél az elfeledett isten, aki a mélyben álmodja nyugtalan álmát, és eltapossa a hamis isteneteket és azok minden szolgáját. Meneküljetek előle! Én, a titkos tudás őrzője hívni fogom őt, amikor a csillagok állása megfelelő lesz...

– Boszorkány! – Valerius arcul csapta a nőt. – Eretnek! Istenkáromló! Addig foglak gyötörni, amíg...

Ekkor felmorajlott, és megremegett a föld a talpuk alatt. Valerius megtántorodott, a három katona is riadtan keresett kapaszkodót. A falikarokban megremegek a fáklyák lángjai, néhány parázstartó hangos csörömpöléssel a kőpadlóra hullott. Aztán csönd lett, csak a mennyezetről pergett a por. Az egész jelenség alig egy szívdobbanásnyi ideig tartott.

– Hallgassátok! – suttogta Katharina. – Megmoccant. Hamarosan itt az idő.

9.

Valerius, miután az örök gondjaira bízta az eretneket, azonnal felsietett a cellájába, hogy hálni térjen egy rövid ima után. Képtelen volt azonban elaludni. Eddig soha nem érzett, megmagyarázhatatlan félelem vasmarka szorította össze a bensőjét. Szíve hevesen dobogott, légszomj gyötörte, belei ellazultak, folytonos vizelési és székelési inger kínozza. Egy idő után megunta a fekvést, és fel-alá járkált a sötét cellában. Aztán újból visszafeküdt, amikor úgy érezte, már el fog tudni aludni. Hosszú ideig bámulta az ablakon beszivárgó hajnali derengést, de az álom nem ragadta magával. Félig ébren, félig valami kábult vízióban vergődött; úgy érezte, hogy mocskos vízben rohan valami megnevezhetetlen iszonyat elől, amely egyre csak hívja őt. Menekülés közben nem tekintett hátra, mert tudta, hogy olyan pokoli szörnyőség emelkedik ki a tengerből, amelyet ha megpillant, azonnal megbomlik az elméje. Elvágódott az iszapos lében, amely tele volt mindenféle ocsmánysággal. Feltápáskodott és futott tovább. Újból arca esett, undorító, síkos csápok próbáltak bokája köré tekeredni, képtelen volt talpra állni, csak üvöltött és üvöltött...

Verejtékezve, nyögve ült fel a kemény deszkapriccsen.

Szeme égett, halántéka lüktetett, szédült. Néhány pillanatig azt sem tudta, hogy hol van. Csalódottan vette tudomásul, hogy semmit nem aludt, csak valamiféle látomása volt, mert még mindig sötét volt a cellában, az ablakpárkányon alig nőtt a világos folt, amely a közeledő napfelkeltét jelezte.

Valamit tennie kellett volna, de képtelen volt összerendezni a gondolatait. *Milyen fontos dolgom van? Memóriája mintha cserbenhagyta volna. Mi a küldetésem? Aztán eszébe jutott: Védelmezem az Anyaszentegyházat, ki kell irtanom az eretnek tanok hirdetőit! Inkvizítor vagyok. A nevem... a nevem... Capestrano. Giovanni de Capestrano, a főinkvizítor vagyok.*

– Valerius atya!

A nevem Giovanni de Capestrano.

– Valerius atya!

– Giovanni de Capestrano vagyok.

– Valerius atya! – Az egyik pribék állt az ajtóban. – Jól vagy, atyám?

– Mi? – Valerius felrezzent révületéből. *Valerius vagyok.* – Mi történt?

– Átvizsgáltuk az épületet, atyám. Az éjjeli földrengés több helyen megrepesztette a falakat. Nem biztonságos...

– Nem erre adtam parancsot! – horkant fel Valerius. – Azt parancsoltam, ne hagyjátok aludni az eretneket!

– Nem alszik, atyám. A tormentum insomnia rendben folyik.

Valerius közölte, hogy a reggeli imája után ellenőrzi az eretneket, majd elbocsátotta a katonát. Azután térdre ereszkedett a feszület előtt, és buzgó imádságba kezdett.

10.

Már a fogadóban ült, amikor eszébe jutott, hogy elfelejtette megnézni a tortúra alá vont fehérszemélyt. Nem emlékezett, hogyan jött ki a rendházból, de már mindegy volt, legalább elveri az éhét – gondolta.

Marten Smik fogadója tele volt szél- és napcserzette bőrű, durva arcú halászokkal. Sugdolózva hajoltak asztalaik fölé. Valerius gyanította, más reggeleken a fogadó zsong, és hangos tőlük. Az inkvizítor szeme sarkából látta, hogy néhányan félelemmel vegyes ellenséges pillantásokkal méregetik. Bosszantotta ez a faragatlan népség, de nem szólt. Némán várta, míg Smik elépakolja a reggelijét.

Már majdnem befejezte az étkezést, amikor az utolsó halászok is elhagyták a fogadót. Végre kérdőre vonhatta Smiket.

– Ugye éreztétek az éjjel, hogy megmozdult a föld?

– Igen, atyám. Tehetek még érted valamit? Egy kis bort, sajtot még?

– Jól laktam – mondta Valerius. – Mondd csak! A fényeket láttad a tengeren múlt éjjel?

– Igen, atyám. Egyre hosszabb ideig játszanak a fények, és a monolit is egyre haragosabban lángol.

– Miféle monolit? – Valeriusnak felderengett az égett szélű lapokon említett monolit, amelynek akkor nem tulajdonított nagyobb jelentőséget.

– A rendháztól nem messze van egy ősi monolit. Fent a szirten, ahová Katharina járt éjszakánként...

– Miért nem beszélt senki a kihallgatáson arról a monolitról?!

– De hisz' atyám, azt gondolhatták, hogy láttad a csúcsát a piactérről. Innét is látni...

Kisiettek a fogadó elé, és Smik felmutatott a hajnali napfényben fürdő szirtre. Valóban, a rendháztól nem messze csúcsos tetejű kőoszlop meredezett az ég felé, mint egy fenyegető mutatóujj.

11.

Valerius a rendházhoz vezető, máskor komótosan megjárta, több pihenővel megszakított utat a sziklákon most szünet nélkül, lóhalálában tette meg. A szeptember végi csípős hideg ellenére verejtékben úszva ért a szirt tetejére. Lábát több helyen lehorzsolta, egyszer el is esett, megütötte a térdét, csuhája kiszakadt. A rendháztól már könnyebb volt az út. A kolostort elhagyva, egy enyhe emelkedő után talán százlábnyira megpillantotta a sötét kőoszlopot, amely a szirtperemen magasodott. Izgatottan sietett oda, hogy közelebről vizsgálhassa meg.

Valerius legalább húsz láb magasságúra becsülte. Egyetlen hatalmas tömbből lett kifaragva, de nem a szirtfal anyagából készült. Az inkvizítor közelebb hajolt a tompán fekete, vagy inkább sötétszürke felülethez, és elcsodálkozott annak egyenletességén. Tökéletes mestermunkának tűnt. Körbejárta az oszlopot, amelyet úgy becsült, legalább három felnőtt ember érhetett volna körül. A monolit olyan közel volt a szirt pereméhez, hogy a szerzetes saruja alól kavicsok peregtek a mélybe itt-ott a kiálló szikláknak koppanva, mielőtt a tengerbe csobbantak.

Már harmadjára óvakodott el a perem felőli oldalon, amikor megpillantotta azokat a jeleket és rajzokat magasan a feje fölött.

– Jézusúristen! – suttogta szörnyülködve, és keresztet vetett. – Az Ördög keze munkája!

Ott fönt, azok a baljós vésetek soha nem látott szimbólumokat, jeleket, ábrákat formáztak. Ocsmány teremtményeket, különös csillagállásokat, idegen írásjeleket hagyott örökül az utókornak az ismeretlen alkotó. Aztán volt ott három, a többinél jóval nagyobb véset. Az első jel pentagramot ábrázolt. A második jel egy háromszög volt, amelynek szárai a csúcson túlnyúlva keresztezték egymást oly módon, hogy a jobboldali szár visszakanyarodott a háromszög felé. Ezután egy hegyesszög következett, amelynek egyik szára apró kunkorban, a másik talpban végződött.

Valerius szívét megmagyarázhatatlan félelem szorította össze, megszedült, megcsúszott, kis híján lebecskázott a mélybe. Szikkadt fűcsomókba, kiálló sziklacsipkébe kapaszkodva feljebb vonszolta magát, majd vissza sem nézve a sötét monolitra, rohanni kezdett. Szeme előtt fekete karikák táncoltak, szédült, többször elvágódott a köveken, de csak futott, minél távolabb az előbb közlelő szemlélt ördögi oszloptól.

12.

Dél is elmúlt, mire Valerius magára csukhatta cellája ajtaját. Zihált, feje lüktetett, szíve vadul dörömbölt mellkasában. A napok óta érzett kialvatlanság, fáradtság, még jobban elhatalmasodott rajta. Elnyúlt a kemény deszkapriccsen, és elhatározta, most kialussza magát. Pihenten, tiszta fejjel könnyebben megoldást talál az eddig kibogozatlanul maradt ügyre.

Ekkor meglátta a jeleket a cellafal egyik kövén.

– Krisztus a kereszten! – Ijedten pattant fel, és keresztet vetett.

Egy ovális kövön sötétlettek. És voltak jelek a mellette levő téglalap alakú kövön is. És az mellett is! És a cellafal minden kövén ott éktelenkedtek az Ördög ocsmány jelei!

Valerius megdörzsölte a szemét, de a fertelmes írás továbbra is ott virított szerte a cella falán. Újra megfájdult a feje, de olyan erővel, hogy fájdalomában könny csordult ki a szeméből. Egy hang dübörgött a fejében, és valami istentelen nyelven szólt hozzá, de mégis úgy érezte, érti, mit akar neki mondani.

Vooooaaauuulooaaaruuus uuugyaaa, Vuuualeooruuus uagyaaa...

– Mit akarsz tőlem? – nyögte az inkvizítor.

– Aaallaaauuussz vuualeooruus oouuugya... – hangzott ismét

– Ki vagy te? – Valerius az ajtó felé fordult, ahol a feltároló sötét négyszögben magas alak állt, aki szölongatta. – Capestrano? Eljöttél hozzám, hogy megsegíts a bajban, Capestrano atya?

– Voualerioous ouagyaa! – hajolt fölé az ajtóból beljebb lépő árny. – Haallaasz, Valerious oatyaa? Jaaól vouagy, Valerius atya?

Az inkvizítor látása kitisztult; az egyik pribék állt az ágya mellett.

– Jól vagy Valerius atya? A kvalifikátor úr kérdezteti, hogy meddig óhajtod még az inquisitiot folytatni, mert öt nap múlva Wormsban kell eljárunk többrendbeli istenkáromlás ügyében.

– Ma befejezzük – határozta el magát Valerius. – Az eretnek?

– Nem hagytuk elaludni, atyám.

13.

Katharina szótlánul függött a csigán, ahová újból felvonták. Szeme már-már lecsukódott, mikor az egyik pribék egy rocska jéghideg vizet loccsintott az arcába. A pucér asszony felriadt, felköhögött, aztán csak bámulta tágra nyitott szemmel a lába alá csorgó-csöpögő vizet.

Az inkvizítor eleinte érdeklődve, órák múltán már unottan és fásultan bámulta tortúrázást. Egyszer látni vélte, hogy a gyönyörű testet csúfító sebek a monoliton látott hasonló jelekké alakulnak, de megdörgölve szemét eltűnt a látomás. Később már el-elbóbiskolt, de minden alkalommal, amikor az álmagával ragadta volna, felrezzent a nő nyögésére, sikolyára, ahogyan a katonák válogatott eszközökkel fortélyosabbnál fortélyosabb módszerekkel tartották ébren a bűnös asszonyt.

Valerius felkelt és a hideg víztől lúdbőrző pucér nőhöz lépett. Ismét érezte a meggyötört test bűzét, de valami hiányzott ebből a szörnyű szagelegyből. A félelem szagát, amely más kínzókamrákban azonnal felismert, most hiányolta. *Ez a nő nem fél* – csodálkozott el Valerius. – *Vajon miért? Mit tudhat ő? Miért nem hat rá a kínvallatás? A két napos tormentum insomnia nem elég neki?*

– Még mindig nem ismered be a bűnödöt, leányom? – Az inkvizítor megmarkolta a nő állát, megemelte, és a felemelkedő arcban sötétlő fáradt szemekbe nézett. – Vallj színt, és megmenekül a lelked az örök kárhozattól! Az Ördöggel kötöttél szövetséget ott fent a szirten?

– Szóval jártál ott. – Katharina felkacagott. – Hát persze! Látom a szemedben a félelmet.

– Hallgass! – Valerius dühében olyan erővel szorította a nő állkapcsát, hogy az majdnem elroppant a markában. – Hallgass és a kérdésre válaszolj! Bűnbe estél az Ördöggel? Valld be bűneidet, valld be, hogy vétkeztél Isten ellen!

– Isten? Hát még mindig nem érted, ostoba pap?! – Katharina hisztérikusan sikoltozni és kiabálni kezdett. – Ma éjjel, hamarosan, ha olyan mintákba rendeződnek a csillagok, eljön az ő ideje. Én, az ő papnője fogom felébreszteni, és e világra bűvölni az *igazi istent*. Eltapostatik majd általa a hamis isten és annak minden követője.

– Hallgass! – bödült el Valerius és arcul csapta az asszonyt.

– Újra ő fog uralkodni a földön...

– Azt mondtam, hallgass! – Valerius megmarkolta a nő nyakát, és eszeveszett dühvel kezdte rázni.

– Ő, az elfeledett, aki az óceán mélyén a...

– Elég volt! – Valerius már két kézzel szorította Katharina torkát, és csak rázta, rázta a legyöngült testet. – Isten nevében parancsolom, hogy hallgass! Hallgass, istenkáromló eretnek...

A csiga kötele kiszakadt a falból, Katharina a földre bukott, magával rántva Valerius, aki esés közben és a padlón sem engedte el az asszony torkát. Csak rázta a nőt tébolyult dühtől vezérelve.

– Atyám! – kiáltott rá az egyik katona, és megmarkolta Valerius csuháját.

– Engedj el! – hörögte az inkvizítor, és lerázta magáról a pribék karját, miközben már ütötte is a földön fekvő Katharinát. Újból ököl csattant, csont reccsent. Aztán újabb ütés érte a nő orrát, mire vér öntötte el az arcát. Valerius csak ütött és ütött.

– Atyám! Valerius atya! – kiabált a katona.

– Mit akartok? – üvöltötte Valerius. Érezte, hogy többen belékapaszkodnak és próbálják elvonszolni a megkínzott asszony mellől, húzzák, rázzák...

... rázzák, rázkódik minden, remeg a kínzókamra, fejük felett csikorognak a kövek. A falikarokból néhány fáklya kihullott és elaludt.

– Földrengés van! Meneküljünk!

– De az inquisitio... – lihegte Valerius.

– Az eljárást lefolytattuk – kiáltotta a kvalifikátor, miközben elugrott egy lezuhanó kő elől – , az eretnek vallott, és elnyeri méltó büntetését itt, a kövek alatt.

– Nem! – Valerius levágta Katharinát a felborult csigáról, majd a hajánál fogva megragadta és emberfeletti erővel vonszolni kezdte maga után ki az ajtón, fel a lépcsőn.

A dübörgés erősödött, a kínzókamrából kövek zuhanása, koppanása hallatszott. Csörögtek a felboruló parázstartó edények, falra aggatott szerszámok, láncok csattantak a kőpadlóra. A felfelé vezető folyosó mennyezetéről is por szitált, kövek hullottak a lépcsőre. Kialudt fáklyák csípős füstjének szaga érződött. A földrengés erősödött, elcsavarodtak a falak, az épület felnyögött szörnyű kínjában. A kövek sűrűbben záporoztak a menekülők fejére, a kvalifikátor és a pribékek elvesztek a lezuhanó kövek alatt. Valerius ösztönösen kerülgette a lehulló darabokat, erősen markolva a Katharina haját és csuklóját, aztán felértek a pincéből, és csak rohantak. Katharina a spanyolcsizmától meggyötört lábbal sántikálva, pucéran követte Valerius, ki az épületből át a konyhán, a refektóriumon, és a kápolnán, aminek az egyik fala nagy robajjal omlott le. Gyertyatartók, imapadok, és a falra függesztett kereszt repült ki a kövekkel együtt az éjszakába.

A menekülők éppen csak átbuszkáztak a leszakadó vasalt tölgyfakapun, ki a rendház előtti területre, amikor a kapuboltozat beszakadt. A sötéten ásító nyílás, mint egy óriási száj, porfelhőt és kavicsokat böffentett magából, aztán bezárult, és a falrész összeroskadt. A közeli falszakaszokon is repedések nyíltak, a súlyos kövek csikorogva csúsztak el egymáson, majd játékkockákként gördültek, potyogtak alá.

A por kaparta Valerius torkát, csípte a szemét. Sorra vetette magára a keresztet, amíg fuldokolva a portól a Miatyánkot hadarta. Hátrált a kolostortól, miközben köhögve, hunyorogva, a csillagpöttyes éjszakai firmamentumot eltakaró porfelhőben látta, ahogyan az épület összeomlik. A rengés még nem maradt abba, repedések születtek a talajon, Valerius lába előtt is ropogva nyílt meg a szikla. Az inkvizítor botladozva még tovább hátrált, hogy minél távolabb kerüljön a veszélyes helytől.

14.

Valerius a szirt pereméről letekintve látta, hogy a halászfaluban egymás után gyúlnak ki a fáklyák. A tenger felől szél kerekedett, morajlott a föld, emberek ordítottak, sikoltoztak, kuttyák csaholtak és vonyítottak a parton. A tenger alól előtörtek azok a különös, vadul táncoló sárgás fények, amelyek megvilágították az égen tovaúszó ritkás felhőfoszlányokat. A táj oly világos lett, mint tiszta teliholdas éjszakákon szokott. Valerius a menekülés útját keresve körbepillantott, és egy apró alakot látott eltűnni a közeli domb hajlata mögött.

Az eretnek megszökött! Valerius összefogta a csuháját és gondolkodás nélkül a nyomába eredt. A dombtetőre érve újra megpillantotta a nőt, aki már a villódzó, világító tetejű monolit tövében állt és a szélkorbácsolt tenger felé kiabált. Az mintha csak az asszony parancsainak engedelmessé, duzzadni, emelkedni kezdett ott, ahol a fényoszlopok kitörtek a felszín alól. Egyre magasabb hullámtarajok rohamozták a partot, elszabadítva a kikötött haláshajókat. Néhány pillanat elteltével az erőszakos hullámnnyelvek már a parti kunyhókat ostromolták. Az ár egyre csak emelkedett, embereket ragadott el, aztán összedöntötte a halászok nyomorúságos viskóit, és roncsaikat magával rántotta a nyílt víz felé. A viharossá fokozódott szél hangfoszlányokat hozott Valerius felé, de az inkvizítor nem értette az ismeretlen szavakat, amelyeket az eretnek kiáltozott:

– Állj meg boszorkány! – üvöltötte Valerius. – Krisztus nevében parancsolom!

Az asszony ügyet sem vetett a tomboló szélre és az inkvizítor fenyegetésére. Kántálása erőteljesebb lett. Kitárt karral, lobogó hajzuhataggal állt a tüzesen fénylő monolit tövében.

Valerius indult volna az asszonyhoz, de ekkor mögötte az eddiginél is dühödtebben morajlott fel a föld; a sziklaorom, amely egykor még a ferences rendháznak nyújtott szilárd alapot, megingott, és belezuhant a tengerbe. Egyszerre temette be a haláskunyhókat, a menekülő embereket, a szekereket, az állatokat. Az egyre csak emelkedő ár elsodorta a testeket, a hajóroncsokat, a település maradványait. A Nordum nevű halászfalut mindörökre elnyelte a tenger.

– Istenem! – zokogott fel Valerius, és megtántorodott a hevesen vonaglító talajon. – Miért hagyod? – A csillagos égre emelt orcáján elkeseredett könnypatakok mostak tiszta árkokat. – Vagy talán reám, hú szolgádra testárod a büntetés beteljesítését? Legyen hát!

Elszántan indult a kántáló asszony felé, és ekkor meglátta több mérföldnyire a tengerből kiemelkedő gigantikus szörnyet, amely a földrengést és az azt kísérő árat idézte elő.

– Nem, ez lehetetlen – dörgölte meg a szemét, amely nemcsak a portól, hanem a fáradságtól, a kialvatlanságtól is égett. – Ezt álmodom. Istenem, mondd, hogy csak álmodom!

Valerius látott már medúzát és polipot, valamint kalmárt és más tengeri ocsmányságokat, de ez a szörnyűség, mintha ezekből az állatokból lett volna összegyúrva. Méretében pedig túltett minden olyan legendán, amely ezekről a mélyben rejtező szörnyekről szólt. A rém bocsátotta ki azt a számtalan imbolygó-billegő fényoszlopot, amelyek tündöklése visszaverődött a felhőkről. Valerius a fényjátéknak köszönhetően ekkora távolságból is látta, hogy a kisebb-nagyobb dudorokkal, tüskékkel borított enyhén domború testről iszap, hínár és szikladarabok csúsztak a háborgó mélységbe. A monstrum egyre csak emelkedett, miközben felizzott ezernyi apró sárga szeme, aztán dobhártyarepesztő rikoltás kíséretében vízsugarakat lövellt ki magából.

– Uram, segíts! – Valerius szívébe belemarkolt a félelem. Az elemi rettegés elgyengítette a tagjait, a bensőjét. Érezte a lábszárán végigcsorgó melegséget.

A szörny még mindig emelkedett. Sokkal hatalmasabb volt, mint amikor az inkvizítor először megpillantotta. A test már eltakarta a földöntúli ragyogást visszaverő felhők és a csillagos ég egy részét. *Nagyobb, mint Coellen városa* – futott át Valerius agyán a gondolat. Amerre a szem ellátott jobbra-balra, csak az ezerszemű szörny látszott, amelynek kontúrjai valahol a távolban beleolvadtak a sötétségbe.

– Istenem! – Az inkvizítor térdre hullott, kezeit könyörgéshez kulcsolta. – Acélozd meg a lelkemet, hogy szembe tudjak nézni a veszedelemmel...

A fohászt a szörnyből feltörő mély bőgés szakította félbe, amely fokozatosan erős süvöltésre váltott.

Valerius szájátva bámulta a már teljes egészében a felszínre emelkedett szörnyet, aminek hasa alatt kék fénycsóva lobogott fel. A fények alatt azonnal forni látszott a tenger vize. A pokolbéli lény tucatnyi vaskos lábon állt, amelyek végei valahol mélyen a felszín alatt nyugodhattak a fenéken. Nyolc, többmérföldnyi hosszú csáp tekergett a test körül, ezek hol alámerültek a habokban, hol végigszántották a parti fövenyt.

A lény már bömbölt, miközben egyik lábát visszahúzta a hasa alá. Aztán egy másik láb is kiemelkedett a tengerből, és kezdett visszacsúszni a testbe. A szörny megbillent, de csápjaival segített egyensúlyban tartania hatalmas testét. A bömbölés még erősebb lett.

Felébredt és mindjárt elszabadul – gondolta Valerius. – *A boszorkány igazat beszélt.*

Az inkvizítor figyelmét ismét Katharinára fordította. A pucér asszony még mindig valami ocsmány nyelven kántált. Vérmaszatos arcát a bömbölő rémségre függesztette, amelyet ő istennek nevezett.

Valerius elhatározta magát: véget vet a szörnyűségnek. Isten vagy nem isten az a teremtmény ott a tengerben, ő nem fogja hagyni, hogy szabadon garázdálkodhasson e

világon. Felpattant és teljes sebességgel rohant Katharina felé. Már-már elérte és megtaszította az asszonyt, hogy a tengerbe veszejtse, amikor a sárga, zöld, kék színekben ragyogó monolit mögül sötét alak ugrott elő, és valami doronggal Valerius arcába csapott. Az inkvizítor hanyatt esett, érezte az arcát elöntő vért. Mozdulni, gondolkodni sem volt ideje, támadója újból lesújtott. A fegyver Valerius védekezésére emelt karján csattant. A fájdalom elöntötte az agyát, de ösztönösen félrehemperedett, így a következő ütés nem találta el. Gyorsan kitörölte arcából a vért, és felállt. A reá támadó alakban felismerte Smiket, a fogadóst, aki a rendház kápolnájából származó feszülettel volt felfegyverkezve.

– Te?! – kiáltotta túl Valerius a szörny bömbölését. Észre sem vette, hogy a rémség egyik csápjá szikrákat és kőzapot fröcskölve mellette csapódott a kemény sziklába, majd visszahúzódott.

– Nem akadályozhatod meg, hogy az igazi istenek újra hatalomra törjenek!

– Egy az isten, tévelygésbe esett eretnek fattyú! – üvöltött fel Valerius és belerúgott Smikbe, mire az elejtette a feszületet, és a földre zuhant.

– Hazudsz! – Smik szája sarka megvetően lebiggyedt és kiköpött. – Hazudtok magatoknak, hazudtok a híveknek. A magatoknak állított isten csak egy bálvány, egy lélektelen kő, fém vagy fadarab.

– Hallgass! – acsarogta Valerius, és ismét belerúgott a fogadósba.

– Tudod, hogy ez az igazság! Nézz rá – mutatott Smik a rémségre, amelynek az egyik csápjá most a fejük felett suhant el –, nézz rá, és meglátod, hogy ő a mi istenünk. Az elfeledettek közül való, akik eonokkal ezelőtt indultak el hozzánk a csillagóceánokon túlról...

– Istenkáromlás! – hörögte Valerius.

– Nem! Őseink imádták ezeket az isteneket, de mint minden civilizációt, az övéket is elmosta az idő folyama. Az istenek közül néhány elhagyta e világot, néhány pedig bebörtönözve, lepecsételt helyeken alussza nyugtalan álmát, a szabadulásra várva, amikor a csillagok mintázata...

– Az ilyeneknek – mutatott Valerius a lényre – nincs helye a mi világunk ege alatt.

– Ostoba pap! Nem akadályozhatod meg, hogy...

– Dehogyanem! – kiáltotta az inkvizítor, és letaszította Smiket a szirtperemről. – Uram, bocsáss meg! – Keresztet vetett, megmarkolta a feszületet és Katharina felé indult.

Valerius két kézre fogta az alkalmi fegyvert és hátulról sújtott az eretnek asszonyra. Az nekizuhant a monolit oldalának. Szeme tágra nyílt a csodálkozástól, tétován védekezésre emelte a kezét, de Valerius újból lesújtott a feszülettel. Az ütés, amely a mellén és az arcán állán érte az asszonyt óriási volt, a kereszt fejrésze a monoliton csattant. Vér fröccsent az asszony törött orrából, szilánkok repültek szerte a széthasadt feszületből. Aztán az inkvizítor ismét ütött. A keresztből lehasadó szilánk Katharina szemébe fúródott. A nő felüvöltött és az arcához kapott. Sikoltozott, odébb kúszott volna, de Valerius újra és újra lesújtott. Mikor az asszony nem mozdult már, két kézzel a feje fölé emelte a lefordított feszületet és hátba döfte vele a nőt.

Valerius hátratántorodott, úgy szemlélte a művét. Aztán észrevette a monoliton izzó fényeket. Azon a helyen, ahol a feszülettel belecsapott az oszlopba, vörös, kék, sárga és zöld fénypontok villóztak. Valerius hirtelen ötlettől vezérelve felragadott egy ökölnyi követ és lecsapott vele a fényekre. Apró színes kristályok potyogtak szerteszét az ütés nyomán, a szörny mély bömbölése pedig fokozatosan magasabb hangtartományba váltott. A hasa alól kicsapó kék láng is gyöngébben lobogott, lábai pedig újra kisiklottak a testéből és belemerültek a tengerbe. Az oszlopról ugyanekkor eltűntek a fények.

Az inkvizítor a markában tartott kődarabbal mégis tovább csépelte a monolitot, amikor a rémség egyik csápja lecsapott, kiszakított egy darabot a szirtperemből, és Valerius az oszloppal, Katharina holttestével együtt a tengerbe zuhant.

15.

– Az elfeledett istenek... itt vannak közöttünk. – Valerius félig eszméletlenül is hallotta a motyogást, amelyet pislákoló tudata nem engedett a sajátjának tulajdonítani. Sajgott minden csontja, és halálosan fáradt volt. Oly megnyugtató volt számára a lezárt szemhéja mögötti sötétség, az a kellemes ringatózás, amit fektében érzett. – Felébrednek... szendregésükből, amikor... a csillagok állása megfelelő lesz. Isten... hazug és hazugok az ő szolgálói is... Hazug volt... Capestrano is... hazudik az Anyaszentegyház... A felébredt hatalmasság... eltapossa mind...

– Hallottátok?! – Az izgatott hang ismerősnek tűnt Valerius számára. – Ugye hallottátok?! Istenkáromló és eretnek!

– Meg fogják égetni – dörmögte egy másik hang.

– Kikötünk Boltenkoogban, barátom – szólott egy harmadik férfi. – Tegnap érkezett oda egy pápai inkvizítor eljárást folytatni. Tanúskodunk melletted az inkvizítor atya és a kvalifikátor úr előtt. Add át neki ezt az eretneket, majd azok kigyógyítják minden bajából.

Durva röhögés harsant fel, mire Valerius kinyitotta a szemét. Alacsonyan úszó szürke fellegeket pillantott meg először, aztán oldalra fordította a fejét. Két másik férfi éppen hálót vont be, egy harmadik a kormányt, és az erősödő szélben dagadó latinvitortlát kezelte.

– Mi történt? – nyögte az inkvizítor.

– Földrengés – vetette oda a kormányos. – Emlékszel-e már, csuhás?

– Földrengés, igen, de... – Már emlékezett homályosan. De történt ott valami más is. Ott? Hol is? Erőltette a memóriáját, mire az emlékek áradata átszakította a gátat. A szavak önkéntelenül buktak elő a szájából: – Nordum! Nordumnak hívták a helyet, ahol... felébredt az elfeledett isten.

– Halljátok?! – kiáltott közbe az ismerős hangú férfi, aki Valeurus háta mögött helyezkedett el valahol. – Eretnekséget beszél.

– A csillagokból érkezett hatalmasság, aki legázolja a hazug istent, akit az Anyaszentegyház állított...

– Hallgass! – Az egyik halász ököllel vágott Valerius arcába. – Majd az inkvizítor atyának elbeszélheted ezeket az istentelenségeket.

– Máglyahalál terhe mellett. – A halászok ismét felröhögtek. – Talán jobban jártál volna, csuhás, ha téged nem húzunk fel a hajóra.

– Láttam, ott voltam, elmondom az inkvizítor testvérenek, hogy mi történt!

– Ugyan, mit mondhatnál egy átkozott földrengésről?

– Hazudtok, disznók! – Az inkvizítor tébolyult dühbe gurult. – Ti is ott voltatok! Megismerlek titeket a fogadóból! Láttátok az elfeledett istent, láttátok azt az istent, aki megmutatta magát.

– Tévedsz! Boltenkoogból jöttünk. De hogy jól eszedbe véssd, hogy kik vagyunk, segítünk neked!

Két halász lépett mellé, és ütötték, rúgták az üvöltő, átkozódó szerzetest, amíg az pihegve, véresen terült el a haltól bűzlő, mocskos deszkákon.

Valerius még soha nem érezte magát ennyire fáradtnak. Didergett vizes göncében, összetört testének minden porcikája pihenésre vágyott. Már-már hagyta volna magát az álom jóleső karjai közé zuhanni, amikor látta, hogy egy ismerős árny hajol fölé.

– Capestrano? – Az inkvizítor csak homályos foltot látott. Szellemének romjai megcsalták érzékeit.

– Dehogysis, atyám – susogta az árny. – Marten Smik vagyok, a fogadós, az elfeledett isten papja. A titkos tudás őrzője. Meghiúsítottad a tervemet, a csillagokból érkezett hatalmasság ismét álomba merült az óceán mélyén. De biztosíthatlak, hogy...

– Hagyj! Hagyj aludnom!

– Aludni? Óh, nem! Ha elméd kipiheni a megpróbáltatásokat, megúszhatod élve e kalandot. Az elfeledett istenek követőire nézve ez veszélyes. Nem engedhetem hát, hogy aludj! Úgy hallottam, a Boltenkoogba érkezett pápai inkvizítor szívesen folyamodik a tormentum insomniához. Megbomlott elmével fogsz a máglyára vonulni.

A néhai fogadós megragadta a teljesen legyengült Valerius grabancát, és felrántotta a fedélzet deszkáiról.

– Hé, emberek! – kiáltott Smik a halászoknak. – Segítsünk egy kicsit a pápai inkvizítornak! Ne hagyjuk elaludni a csuhás eretneket! Kössük ki az árbochoz!

Valeriusnak ereje sem maradt tiltakozni. Hagyta, hogy kérges halászkezek felrángassák, durva kötéllal kikötözzék. Egy csöbör víz loccsant az arcába, majd vizes kenderkötél csattant a vállán, mellkasán. Az inkvizítor megsédült, elfeketedett előtte minden. A sötétségben csillagok táncoltak, egy egész óceánnyi. Ép elméjének utolsó kihunyó szikrájával arra gondolt, hogy azon a csillagóceánon túl van az ismét álomba szenderült isten hazája, aki nyugtalanul álmodva várja, hogy az éj sötét bársonyán újból a megfelelő mintákba rendeződjenek a csillagok.